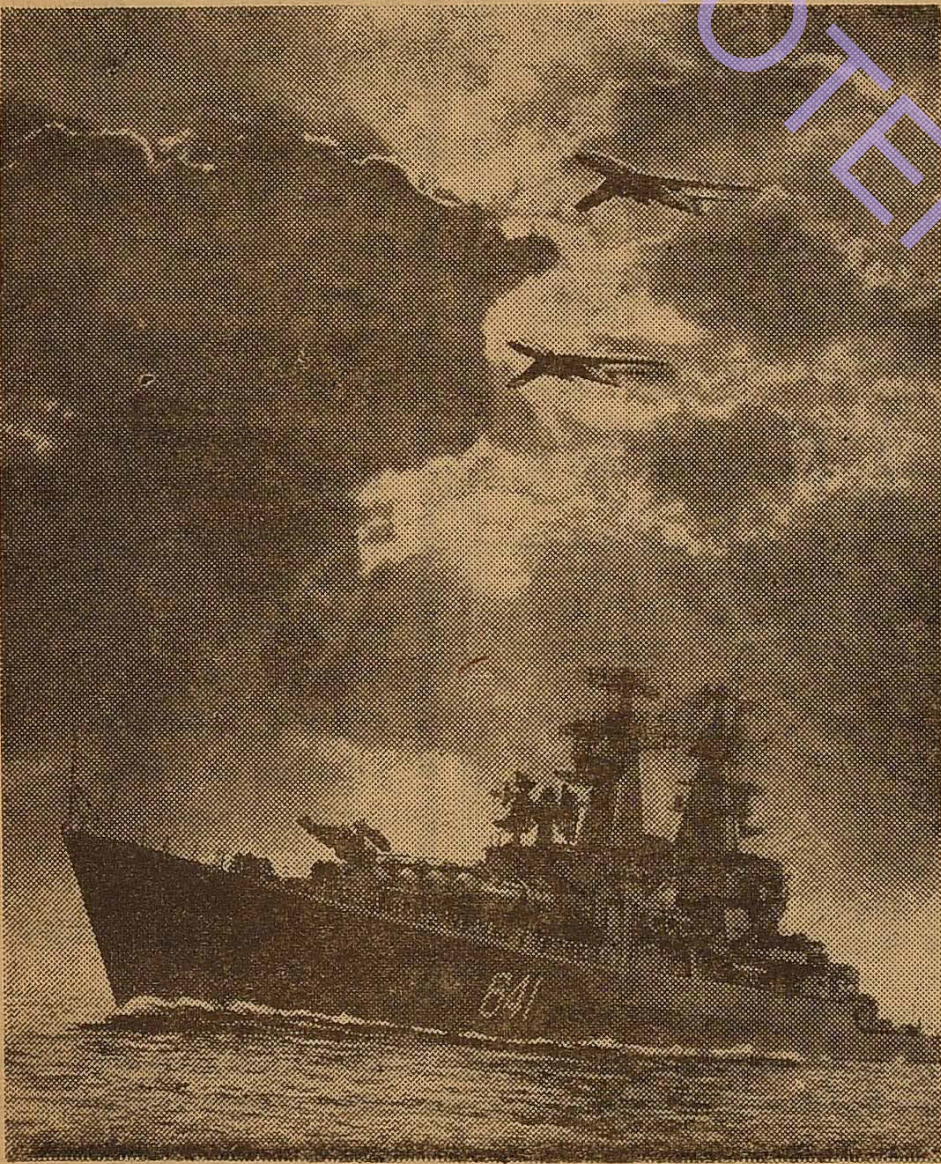

ХАЙ ЖИВУТЬ ЗБРОЙНІ СИЛИ СРСР!

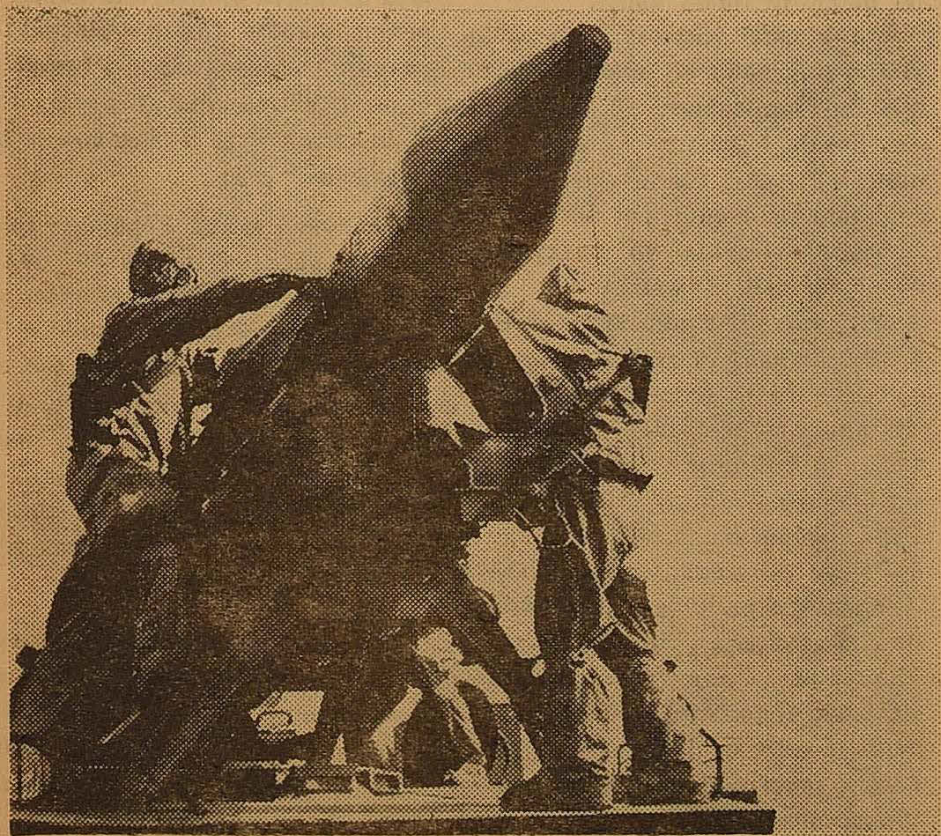

23 лютого
ми урочисто
і радісно
ВІДЗНАЧИМО
СЛАВНИЙ ЮВІЛЕЙ-
50-річчя
РАДЯНСЬКИХ
ЗБРОЙНИХ СИЛ

РЕВОЛЮЦІЄЮ НАРОДЖЕНІ

В БИТВАХ ЗАГАРТОВАНІ

На цій сторінці надруковані знімки Фотохроніки ТАРС.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ
XXXIV

№ 6 (917)

21 ЛЮТОГО

1968 р.

Ціна 2 коп

Ленинское

ЗНАМЯ

Когда война пылала
над страной,
Кружилась вихрем огненным
над нами,
За честь Отчизны стали мы
стеной.

Нас осеняло
Ленинское знамя.
Оно вело народ
в суровый бой.
И часто нам казалось:

В тревожный час у карты
на рассвете,
В фронтовой

Стоит Ильич
в кремлевском кабинете.
Война прошла, мы знамя

бережем
И с ним в труде упорном
побеждаем.
Все лучшее, что в жизни
создаем,
Мы именем бессмертным
называем.

Могуч размах
строительных работ
На светлой Волге, Ангаре
и Каме,

Нас к коммунизму
партия ведет
И осеняет Ленинское знамя.
Оно сверкает солнцем

над землей,
И плещет счастье в каждом
сердце чистом:

Под ним идут во имя правды
в бой

Ударные бригады
коммунистов.

В великой битве наших сил
не счастье:

В строю сегодня миллионы
с нами.

Где люди защищают мир
и честь,

Повсюду реет
Ленинское знамя.

А. ГОРЮНОВ.

На варті миру

ПІВВІКУ стоять на варті Радянської Батьківщини її армія і флот. П'ятдесят років в бойовому строю. Не один раз радянському солдатові доводилось оголошувати меч, щоб захистити Вітчизну. Він свято виконував наказ свого народу.

Перемігши у відкритому бою, Збройні Сили країни Рад виходили з важких випробувань ще могутнішими, ще міцнішими.

В чому ж сила Радянської Армії? В чому секрет її непереможності? Перш за все в тому, що вона — Радянська Армія — армія народу і вище її призначення — захист свободи і незалежності народів Радянської країни, що росла і мужніла вона під неослабною увагою партії Леніна. Про це свідчить вся її славна історія.

Бойове хрещення захисники революційних завоювань одержали під Псковом і Нарвою. Тут вони вщент розгромили відбірні військові частини кайзерівської Німеччини, які намагались штурмом взяти колыску пролетарської революції — Петроград. Було це 23 лютого 1918 року. Ця славна дата стала днем народження робітничо-селянської Червоної Армії.

Вороги революції, які вбачали в першій державі робітників і селян смертельну загрозу самим підвалинам капіталістичного світу, організували хрестовий похід на молоду, ще не зміцнілу Республіку Рад. В цьому поході брали участь чотирнадцять держав Антанти. Інтервентам і білогвардійським арміям вдалося захопити життєво важливі райони країни.

Комуністична партія, Ленін

звернулись до трудящих з закликом відстояти революцію. І країна піднялась на боротьбу. Чотири роки тривала важка битва. Молода Червона Армія розгромила озброєні до зубів армії інтервентів і білих царських генералів, викинула їх геть з радянської землі.

В боях і битвах Червона Армія росла, мужніла, загартовувалась. Її ряди безперервно поповнювались свіжими силами з числа самих відданих справі революції синів робітничого класу і селянства.

В роки громадянської війни Комуністична партія зуміла виховати і виростити цілу плеяду талановитих командирів Червоної Армії, справжніх полководців з народу.

Незважаючи на нищівний розгром, якого зазнали інтервенти і білогвардійці на фронтах в роки громадянської війни, вороги Радянської влади не відмовились від думки ліквідувати єдину в світі соціалістичну державу. І її захисникам знову і знову доводилось давати агресорам повчальні, предметні уроки, наочно «переконавати» їх в міцності і стійкості кордонів Радянської держави.

Продовження на 2-й стор.

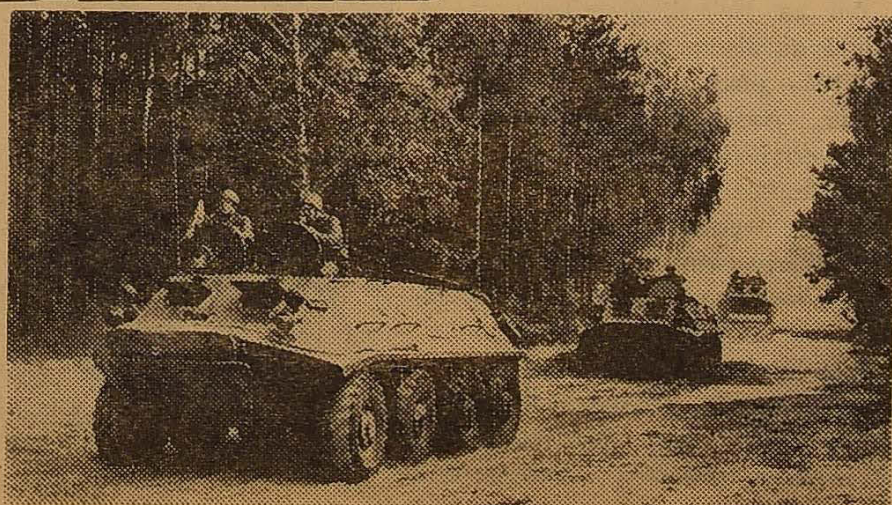
УРОЧИСТИЙ ВЕЧІР

ОДЕСЬКИЙ окружний Будінок офіцерів 19 лютого було віддано в розпорядження студентів, співробітників, викладачів та вчених нашого університету. Вони прийшли сюди на урочистий вечір, присвячений 50-річчю Радянських Збройних Сил.

З доповіддю про славний ювілей Збройних Сил СРСР виступив полковник В. І. Балакірев.

Під час урочистої частини відбулось вручення ювілейних медалей викладачам і співробітникам університету — ветеранам Радянської Армії.

Вечір закінчився святковим концертном.

В РОКИ Великої Вітчизняної війни всі вони перебували в лавах Радянської Армії, в різних частинах, на різних фронтах брали участь в боях проти гітлерівських загарбників.

Відгриміла війна. І повернулись захисники Батьківщини до своїх справ. Зараз (на фото зліва направо) доцент А. ЖАБОРЮК — декан філологічного факультету; на цьому ж факультеті працюють професор С. БЕВЗЕНКО, доцент Ю. КАСИМ, старший викладач В. ШАПОРЕНКО і доцент Ф. СМАГЛЕНКО.

СУЧАСНИК! Чомусь зразу згадуються заголовки прочитаних книжок і якийсь двосерійний фільм за чієюсь повістю. А сучасник же — поруч.

Мій сучасник — це студент. Він попросту заплює від мого сірника і без кінематографічного пафосу заявляє, що завтра їде в тундру. Чому?

— Там будувати треба — ось і їду, — каже він. І їде.

Буває, років зо два вітаєшся з людиною, за кухлем пива з нею сидиш, а пізнаєш її лише десь там, на іншій паралелі — в тайзі, в тундрі.

Віктор Єремєєв прийшов на історичний факультет після служби в лавах Радянської Армії. За покликанням. Тепер він — четвертокурсник.

— Хороший хлопець, — каже той, хто знає його. Непоганої думки про нього і доцент. Але судить він більше і перш за все по екзаменаційних відомостях.

А мені згадується тундра, холодний, вогкий будинок. І Віктор. Несе на собі шість спальних мішків. Міг би взяти і один, собі. Але нас — шестеро в кімнаті.

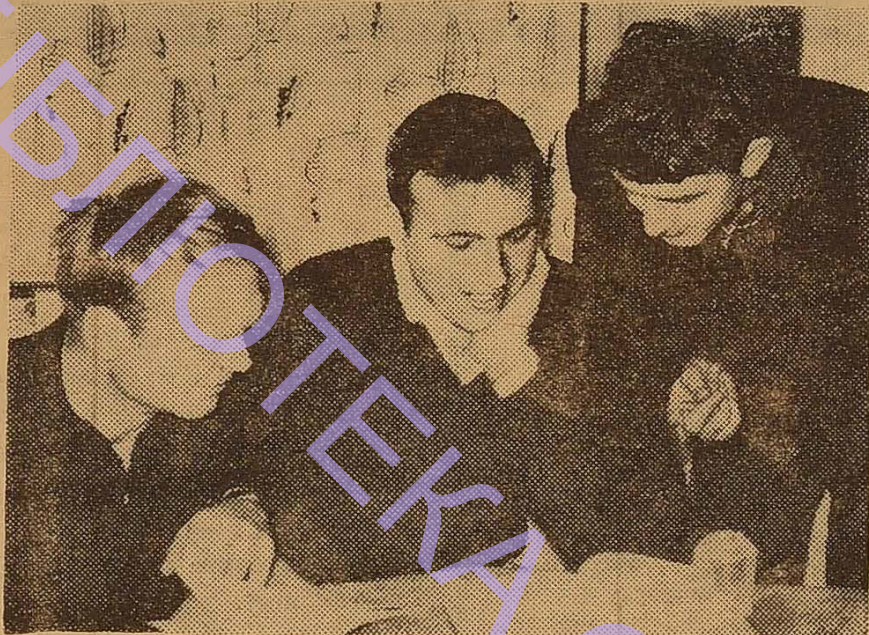
І кожен з нас раптом зрозумів, що і справді нас — шестеро. І хтось розпалив в плиті вогонь. І стало тепліше.

Завжди в дорозі

Віктор Єремєєв вдруге пересікав меридіани і паралелі в загоні студентів-будівельників. Перший раз це було в 1966 році.

командує — від подає приклад, як треба працювати.

Саме тому комуністи четвертого курсу історич-

НА ФОТО: комуніст ВІКТОР ЄРЕМЕЄВ (в центрі) зі своїми однокурсниками готується до занять.

Його тоді було призначено командиром університетського загону, який працював в селі Мошкіно.

Влітку 1967 року він — на півострові Ямал. Тут його обрали бригадиром. Не тому, що хтось «зверху» запропонував, а тому, що Віктор приваблював цілеспрямованістю і благородством душі. І ще тому, що знають: він завжди прийде на допомогу, просто, без галасу. Він не

ного факультету вдруге обирають його партгором. І це — правильно.

За плечима у Віктора чималий життєвий шлях. Майже два роки після закінчення десятирічки він працював токарем. На заводській Дошці пошани була його фотографія. Потім став солдатом, комсоргом взводу.

— Що й говорити, — посміхається Віктор, — нелегко було. Бувало,

комвзводу слідкує за секундоміром, а ти тут по лосу штурмуєш, до десятого поту.

І в армії прийшла до Віктора повага товаришів. Йому — відміннику бойової і політичної підготовки — була вручена Грамота ЦК ВЛКСМ.

Так служив Віктор Батьківщині. В повсякденній нелегкій праці, долаючи десятки разів штурмову полосу, він виробив своє ставлення до життя, свій характер — все те, що ми називаємо солдатською загартованістю.

В армії Віктор був прийнятий в кандидати, а потім і в члени КПРС. Тепер він — партгор курсу, студент. І здається, що роки солдатської служби десь далеко позаду. Але солдат — завжди солдат. І в навчанні він — солдат запасу.

Скоро — захист дипломних робіт. А за ним — нелегка праця викладача історії.

— Навчати — це здорово! — говорить Віктор. — Це значить ділитися знаннями, вмінням. Здорово. Хоча і важко.

Ну що ж, значить штурмова полоса у Віктора завжди попереду. І треба завжди почувати себе солдатом, щоб не звернути перед перешкодами і не зупинитись в дорозі. Бо дорогу долає той, хто йде. **В. БАХЧЕВАН.**

Однополчанам

Щоб не робив я, зі мною
Давні картини — бої.
Де ви, солдати-герої,
Однополчани мої?

Ви, як могли, Батьківщині
Все віддавали в бою —
Хто за бронєю в машині,
Хто піхотинцем в строю.
Серцем своїм амбразури
Вміли навкі закрити.
Доти, фортеці і мури
Сміло дощенту громить.

Як задихалась планета,
Партії рідної клич
Несли в серця, мов багнети,
Так, як навчав нас Ілліч.

...Сняться і досі окопи,
Диких пожарищ вогні,
В полі розкидані копи,
Селищ руїни сумні.

Лиця людей земляні...
Разом гоїли ми рани,
Як повернулись з війни,
Ишли у забій ветерани,

Ишли на колгоспні лани.
Дні пролітають стрілою,
Ви ж, як в бою, впереді
І не виходите з бою,

Множите славу в труді.
Скроні у срібній порохі,
Всяні ще на війні.
Друзі мої хороші,

Вас не забути мені.

С. КИРИЛОВИЧ.

На варті миру

Закінчення. Початок на 1-й стор.

НАСУВОРИШІ випробування випали на долю радянських людей в роки другої світової війни. Двадцять п'ять років тому гітлерівська Німеччина віроломно напала на СРСР. Підкоривши собі майже всю Європу, Гітлер і його генерали розраховували те саме зробити і з Радянським Союзом, з нашим народом. Ватажки третього райху 22 червня 1941 року кинули проти СРСР близько двохсот дивізій, майже п'ять тисяч літаків. Це був удар небаченої до того часу сили.

Однак плани фашистських ватажків були зірвані стійкістю і мужністю радянських воїнів, всього народу, який згуртувався навколо свого уряду і Комуністичної партії. Вся країна, як один, піднялась на битву з ненависним, підступним ворогом. Тил і фронт

складали єдиний непорушний бойовий табір.

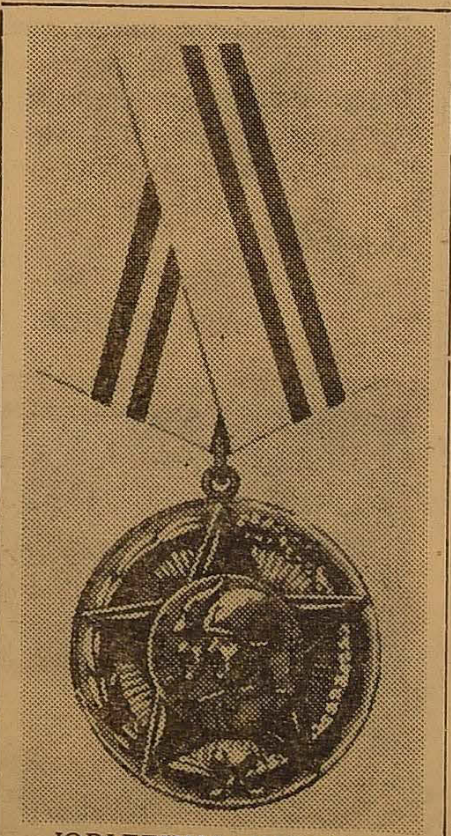
Радянські воїни, виховані в душі патріотизму, показували масовий героїзм, відвагу, зневагу до смерті.

В історичній битві на підступах до Москви вперше було розвіяно міф про непереможність фашистських полчищ. Потім — Сталінград, Орловсько-Курська битва, бої на Дніпрі, під Ленінградом... І як вінець всьому — травень 1945 року, взяття Берліна. Повний розгром фашистських військ, всієї гітлерівської державної машини.

Велика перемога над фашистською Німеччиною в 1945 році стала поворотним пунктом в долях світу, корінним чином змінила співвідношення сил на міжнародній арені. Поруч з Радянським Союзом тепер ідуть до єдиної мети, в єдиному братньому

строю багато держав Європи та Азії.

З ЧАСУ Великої Вітчизняної війни пройшло понад два десятиліття. У радянського наро-

ЮВІЛЕЙНА МЕДАЛЬ.

ду, як і у народів всіх братніх соціалістичних країн, єдине бажання — жити в дружбі зі всіма, будувати міста, прикрашати землю плодами праці своєї.

Але в світі існують, на жаль, люди, які зайняті зовсім протилежною « справою ». Вони скидають бомби і напалм на мирні хатини В'єтнаму, сіють смерть там, де повинно процвітати життя, посилено готуються до роздування нової світової пожежі.

Ось чому Радянський уряд і КПРС вживає всіх заходів для подальшого підвищення пильності проти підступів агресивних сил, для зміцнення могутності армії і флоту.

На озброєнні армії і флоту є всі види сучасної зброї і техніки. Але найпрекрасніше з того, що мають Радянська Армія, Военно-Морський Флот, це — солдати, матроси, сержанти, старшини, офіцери, адмірали і генерали. Виховані в душі вірності ідеям комунізму, вони з честю несуть свою почесну службу на тих постах, на які поставила їх Батьківщина.

Наші радянські воїни — це високопідготовлені, всебічноосвічені люди. Яку б частину не взяли, її солдати в своїй більшості мають атестати зрілості за повну середню школу. Серед офіцерського складу з кожним роком стає все більше командирів і спеціалістів з технічною та інженерною підготовкою.

Особовий склад Збройних Сил — частка багатомільйонного радянського народу. Пам'ятаючи про свій обов'язок перед народом, радянські воїни невпинно оволодівають складною технікою та зброєю. І безперервно зростає число відмінників, класних спеціалістів, майстрів точної стрільби в ціль, водіння машин в складних умовах дня і ночі.

Зброю радянському солдатові дано для того, щоб бути готовим в будь-який момент приборкати агресора, охочого на чуже добро. І радянський народ пишається тим, що ця зброя — грізна, нищівна — в надійних, міцних і вмілих руках.

ФОРУМ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДНЯМИ в нашому університеті відбулись збори молодих вчених. На них йшла мова про створення Ради молодих вчених.

У вступному слові секретар комітету комсомолу ОДУ С. Бойченко повідомив, що Рада молодих вчених університету створюється при комітеті комсомолу та науковій частині. Її мета — координація наукової роботи аспірантів та молодих вчених, встановлення творчих зв'язків з молодими спеціалістами інших вузів країни.

В обговоренні Положення про Раду молодих вчених взяли участь член-кореспондент Академії наук УРСР В. П. Цесевич, аспіранти Д. М. Урсу, В. Т. Корецький та завідувача аспірантурою О. М. Ларіонова. В їх виступах піднімалися питання, зв'язані з залученням молодих вчених до активної громадської роботи, з їх культурним відпочинком та побутом, з проблемами захисту дисертацій.

Збори прийняли Положення про Раду молодих вчених та обрали таку Раду. Її очолює член-кореспондент Академії наук УРСР, професор В. П. Цесевич.

Рада молодих вчених на своїх засіданнях заслуховуватиме звіти про роботу молодих спеціалістів, вноситиме на розгляд Вченої ради університету, парткому та комітету ЛКСМУ пропозиції, спрямовані на поліпшення роботи по підготовці і вихованню молодих спеціалістів. Рада має право широко використовувати моральні та матеріальні стимули для активізації діяльності молодих вчених.

Рада має право не тільки клопотатися про командировки молодих спеціалістів в науково-дослідні центри країни, але й давати рекомендації для закордонних командировок.

Рада молодих вчених взялась за діло. Треба думати, що при її сприянні робота з аспірантами та молодими спеціалістами помітно поживається.

Аспірант С. КОЗИЦЬКИЙ,
член Ради молодих вчених.

ГІСТЬ З СЕГЕДА

ПРОТЯГОМ декількох днів нашим гостем був доктор Сегедського університету імені Аттили Йожефа старший викладач Лайош Варга. Він відвідав наш університет згідно договору про співробітництво між кафедрою наукового комунізму ОДУ та кафедрою наукового соціалізму Сегедського університету.

Наш гість познайомився з постановкою учбово-методичної, наукової та виховної роботи кафедри наукового комунізму, а потім на зустрічі з членами кафедри Л. Варга виступив з теоретичною доповіддю «Великий Жовтень та Угорська соціал-демократія».

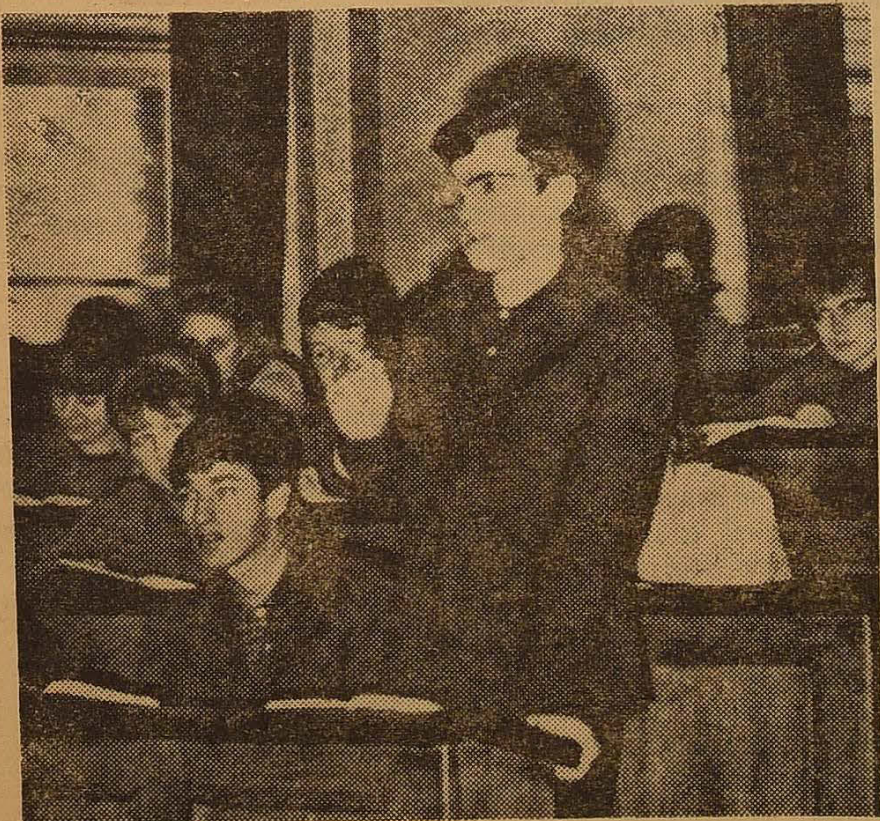
Л. Варга піднесли збірник матеріалів ювілейної сесії виклада-

чів суспільних дисциплін вузів Одеси, присвячений 50-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції. В свою чергу Л. Варга передав збірник Сегедського університету, в якому згідно договору про співробітництво, опублікована стаття одного з членів нашої кафедри наукового комунізму.

Гість з Сегеда під час перебування в Одесі оглянув її пам'ятні місця, побував в театрах і музеях.

В Одеському порту Л. Варга прийняли капітани кораблів «Ад-жарія» та «Борис Горбатов».

Прощаючись, Л. Варга сердечно подякував вченим нашого університету за гостинність.

РОЗПОЧАВСЯ НОВИЙ СЕМЕСТР. ІДУТЬ ЗАНЯТТЯ...

СЕВЕРИНКА

СПІВРОБІТНИК учбової частини університету Василь Опанасович Цветков в роки Великої Вітчизняної війни командував партизанським загonom, який діяв на території білоруського Полісся.

Про дії тих грізних років, про героїчну боротьбу радянського народу в тилу ворога, про мужність невідкорених полковник запасу В. Цветков розповідає в своїх спогадах, які готує до друку.

Нижче подаємо уривок з цих спогадів.

ПО ВИЗОВУ радистка вбежала в землянку і по-воєнному чітко доложила о себе командирю. Была она весела, на лице играла лукавая улыбка. По всему было видно, что она торопится, хочет скорее освободиться и вернуться к костру, где ее ожидали товарищи. Радистка не видела их несколько месяцев и теперь, вернувшись с длительного задания, радовалась обществу друзей.

— Ну, как самочувствие, Вера, — обратился Светов к девятнадцатилетней комсомолке, любясь ее сияющим радостью лицом. Он понимал, что девушка не может быть иной, вновь очутившись среди своих.

— Хорошее, товарищ майор! — помалычище звонко сказала она.

— Тогда садись, мне необходимо поговорить с тобой. Майор не торопился. Медленно перелистыв тетрадь, он, найдя нужную запись, пристально посмотрел в большие серые глаза Веры.

— Вот эту телеграмму дешифровала ты? — передавая тетрадь, Светов показал Вере на подчеркнутые строчки.

В глазах замелькали слова о том, что нужно срочно и систематически информировать о количестве, принадлежности и нумерации войск в П.

Вера отрицательно покачала головой, опустила глаза и о чем-то задумалась. Возможно догадалась, что командир вновь хочет послать ее на задание. Ей было известно, что с П. радиосвязи нет, донесения от осведомителей свянные доставляют не регулярно и их поездки в город связаны с большим риском: на каждом шагу проверяются документы и по малейшему подозрению людей арестовывают. Населенные пункты переполнены войсками, а обойти посты почти невозможно. Город от отряда отделен железной дорогой.

Прервав затянувшуюся паузу, Светов спросил:

— Ты не забыла «дядю Мишу»? Нет. Она помнила юношу с правильными чертами лица и голубыми, как северные озера, глазами.

— Он недавно погиб. Вера вздрогнула. Лицо ее потемнело, на глазах навернулись слезы.

Выждав, пока Вера успокоится, Светов продолжал:

— Нужна радиосвязь. Будет она, и мы ускорим доставку разведывательных данных, меньшими будут людские потери. Осталось подобрать кандидатуру радиста, но выбор у нас небольшой, думаем предложить...

— Я согласна, товарищ майор, — торопливо, но просто сказала Вера, боясь, что будет названо не ее имя.

— На новом месте придется тебе самой добывать сведения о противнике, держать связь через тайники, шифровать, передавать

по радию донесения и жить на нелегальном положении... Ну, а пока иди гуляй, но ни с кем о новой работе не говори.

Вера покинула землянку так же быстро, как и вошла.

* * *

ЧЕИ-ТО голос и скрип двери разбудили Веру. Она открыла глаза, но сразу не могла понять, где находится. Непривычно мягкая постель, шуршащий накрахмаленный пододеяльник, необычная тишина — все это волновало. Она попыталась встать, посмотреть в окно, через которое только пробивался рассвет, но чуть не вскрикнула от режущей боли в ноге. И все припомнилось.

...Она стоит на опушке леса, плотно прижимаясь к дереву. Насквозь пронизывает холодный порывистый ветер. С низко плывущих черных туч непрерывно льет дождь, перемешанный со снегом. Солдатская плащ-палатка промокла, загрузела и на ветру гулко шуршит. Проводник растворился в темноте — он ушел к железнодорожному полотну разведать место перехода через заслон гитлеровских патрулей. Время тянется медленно. Вера стоит неподвижно, напрягая зрение и слух, пытается определить расстояние до дороги.

— Пора, Вера, — прошептал неожиданно появившийся около нее Саша Строев. — Приближается поезд. Под стук колес попробуем подобраться к полотну.

Вера старается ползти быстро, чтобы не отстать от проводника. Мокрая нескошенная осока режет лицо и руки. Ледяная, противная вода ручейками сбегает за ворот. Когда около насыпи разведчица легла на размокшую землю, холод сковал ее тело.

Эшелон прошел на большой скорости. Вглядываясь в крошечную мглу и прислушиваясь, разведчица стала взбираться на насыпь. Они не заметили, что по шпалам шел немецкий часовой, торопясь в блиндаж. От неожиданной встречи с разведчицами гитлеровец вскрикнул, нажал на спусковой крючок. В ответ раздалась две длинные автоматные очереди. И снова все стихло.

Саша схватил Веру за руку и они стремительно перескочили дорогу. Ей трудно было поспевать за проводником громадного роста, мешала загрузевшая плащ-палатка и путавшаяся под ногами прошлогодняя трава.

Вдруг ракета осветила местность. С железнодорожной насыпи гитлеровцы открыли стрельбу, трассирующие пули пролетали совсем рядом. По Верной ноге чем-то резануло. Она не сразу поняла, что ранена и продолжала бежать. Но силы оставляли ее. Споткнувшись, она упала на землю и уже не могла подняться. По телу разлилась приятная теплота.

Разведчиков окружали гитлеровцы. Саша бросил им навстре-

чу одну за другой две гранаты, и, подхватив на руки терпящую сознание девушку, стал уходить от преследователей.

ПРОШЛО несколько дней. Строев вновь направился в город, но теперь с рацией для Веры. Серой масти жеребец, впряженный в обычную крестьянскую телегу, трусил к охраняемому гитлеровцами переезду железной дороги. В телеге под сеном лежали радиостанция «Северок» и сухие бабовские батареи, а поверх сена — аккуратно завернутые в немецкие газеты аппетитные свиные окорока, куски сала.

— Хальт! — крикнул постовой, приказывая остановить подводу на почтительном расстоянии от контрольно-пропускного пункта.

— Ком, ком! Подойди! — приказывал он Строеву, показывая рукой, что телега должна остаться там, где остановилась. Гитлеровцы знали, какие «сюрпризы» устраивали им партизаны, и теперь проверяли документы вдали от повозок, а затем подходили и осматривали их. Строев приближался к охраннику под дулом направленного в него автомата.

— Аусвайс? Партизан? Пу-пу! Ствол автомата гитлеровца уперся в грудь громадного Строева. Из будки вышел ефрейтор, проверил паспорт и приказал постовому осмотреть телегу.

Солдат щелкнул каблуками, четко повернулся и приступил к делу. Строев не спускал с него глаз. Сердце защемило, когда гитлеровец начал разгребать сено. Придвинувшись к ефрейтору спиной так, чтобы удобнее было ударом сбить его с ног, Строев уже готовился выполнить свое намерение, когда услышал радостный крик солдата, осматривавшего телегу.

— Гут шпик, гут шпик! — он бежал к посту, держа в руках два больших куса сала.

От сердца отлегло. Хитрость удалась. Невольная улыбка скользнула по лицу Строева.

Самое опасное место было преодолено, и телега с рацией въехала в город.

РАНЕНИЕ оказалось не тяжелым, пуля не задела кость. Вера быстро выздоравливала и готовилась к знакомству с городом, чтобы «врасти» в его жизнь. Постепенно стала забываться ночь, когда переходили железную дорогу, когда Саша спас ей жизнь.

Наконец, настали дни, когда Вера смогла выходить. Она стала незаметно для посторонних покидать, затерявшийся на окраине, небольшой домик и уходить в город, к тайникам с донесениями осведомителей.

Вначале не без страха приближалась к тайникам. Казалось, что кто-то наблюдает за ней, охватывало волнение, когда поблизости появлялись немцы в черных и светлоголубых с бархатными воротниками шинелях. Это были эсэсовцы и сотрудники службы безопасности. Они нахально рассматривали миловидную девушку, предлагали прогуляться.

Далі буде.

ПІД ЧАС КАНІКУЛ

ЧОТИРИ ДНІ В БІЛОРУСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

ПІД ЧАС зимових канікул комітет комсомолу нашого університету послав свою делегацію до Білоруського державного університету імені В. І. Леніна.

Наші представники — члени комітету комсомолу В. Глибишин, та Т. Малинка познайомились з постановкою воєнно-патріотичного виховання молоді в Білоруському університеті і з діяльністю його НСТ.

Нижче друкуємо розповідь В. Глибишина — голови студентського клубу ОДУ «Шляхами батьків» — про перебування в Мінську.

ВСЬОГО чотири дні в столиці братньої Білорусії. А скільки добрих згадок, незабутніх зустрічей, вражень!

Метою нашої поїздки до Білоруського державного університету імені В. І. Леніна був обмін досвідом комсомольської роботи з питань воєнно-патріотичного виховання студентства, діяльності НСТ та розвитку художньої самодіяльності.

Приймали нас, як старих друзів. Слова «ми з Одеси» були своєрідним паролем, по якому всюди нас зустрічала ласкава посмішка і дружній потиск рук, теплота і турбота.

Друзі-мінчани познайомили нас з університетом, показали чудовий музей історії університету, аудиторії, лабораторії, обчислювальний центр.

Велику роботу по вихованню студентської молоді проводить комсомольська організація університету. При комітеті комсомолу створено клуб «Революційної, бойової і трудової слави», на чолі якого стоїть член комітету комсомолу, студент історичного факультету Валентин Голубович. Він і розповів нам про роботу клубу.

— Клуб наш дуже молодий. Створено його в листопаді 1966 року. Але за цей короткий час вже проведена велика робота по воєнно-патріотич-

ному вихованню студентів. До правління клубу входить 24 студенти — представники різних факультетів.

Поряд з цим на кожному факультеті створено відділення клубу. Вони виготовили стенди про участь викладачів і студентів університету у Великій Вітчизняній війні, готуються до відкриття кімнат бойової слави на факультетах.

Проводяться зустрічі з ветеранами війни, з учасниками партизанського руху в Білорусії під час німецько-фашистської окупації, змагання з воєнно-прикладних видів спорту.

Розуміємо, що цього недостатньо, і прагнемо зробити якомога більше. В цьому нам величезну допомогу надають партійна і комсомольська організації вузу.

Білоруські друзі показали і розповіли багато цікавого. Дуже сподобався нам Мінськ. З широкими прямими вулицями і проспектами, з багатопверховими будинками сучасного типу, з прекрасними доброзичливими людьми, Мінськ щиро дарував нам свою красу.

З повагою оглянули ми невеличкий будиночок на березі річки Свіслач, де в 1898 році проходив перший з'їзд РСДРП.

Від'їжджаючи з Мінська, ми залишали там вірних друзів

Всім, хто вел на нас полки
і разгромлен нами,
Поднесли ми узелки,
узелки на пам'ять!

Ми могуті і сильні,
Край наш славен миром,
но разжечь пожеж війни
хочется банкирам.

Бить врагов не привыкать
твердо наше слово:
Коль полезут к нам опять,
разовьем их снова!

НОВІ КНИГИ

ДО 50-РІЧЧЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ СРСР

СЕРЕД нової літератури, що надійшла до наукової бібліотеки за останні тижні, чимало книг присвячено нашій славній Радянській Армії, вірному вартовому завоювань Жовтня.

В серії «Военные мемуары» вийшли спогади учасниці громадянської війни та боїв за Іспанію Р. М. Азарх під назвою «У ВЕЛИКИХ ИСТОКОВ».

Записки командуючого бригадою торпедних катерів, віце-адмірала О. В. Кузьміна «В ПРИБРЕЖНЫХ ВОДАХ» знайомлять нас з героїчними подвигами північно-

морських і балтійських моряків в 1941—1945 рр.

В повісті «НЕМАН! НЕМАН! Я — ДУНАЙ» генерал-майор зв'язку В. П. Агафонов розповідає про зв'язківців, з якими він пройшов важкий і славний бойовий шлях.

Генерал-майор А. А. Свиридов в книзі «БАТАЛЬЙОНЫ ВСТУПАЮТ В БОЙ» ділиться спогада-

ми про участь радянської піхоти у Великій Вітчизняній війні.

Особливий інтерес для істориків другої світової війни являє собою третє виправлене і доповнене видання книги маршала В. І. Чуйкова «НАЧАЛО ПУТИ», присвяченої великій битві на Волзі в 1942—43 роках.

Історичний нарис «ЧЕРНОМОРСКИЙ ФЛОТ», випущений Одеським видавництвом «Маяк», розповідає про боротьбу Росії за вихід до Чорного та Азовського морів, про створення Чорноморського флоту та його славі бойові традиції, про масовий героїзм чорноморських моряків.

З гордістю за своїх земляків, Героїв Радянського Союзу, прочитаєте ви збірник статей «ЛЮДИ ПОДВИГА», випущений Одеським видавництвом «Маяк».

М. КИРИЧЕНКО.

Від пращі до ракети

ДОВГИЙ час у слов'ян наймогутнішою зброєю була праща — спочатку: «ремін, з допомогою якого кидали на далеку відстань камінь на ворога»; потім — «стінопробивне знаряддя, з допомогою якого каменем розбивали стіни ворожих укріплень, фортець».

Воїна, який був озброєний пращею чи обслуговував пращу, називали **пращник**.

Як же утворились слова праща, пращник?

У праслов'янській мові було дієслово **прати**, вживаному в значенні «давити, топтати, бити». В українській мові і тепер ще вживається дієслово **прати**, наприклад, білизну, яку дійсно, щоб відбілити, «давають, топчуть, б'ють». Звідси **праник** — «знаряддя у ви-

гляді лопаточки з ручкою, яким відбивають білизну», рос. **валёк**.

Ще в праслов'янській мові слово **прати** перейшло з побутової лексики у військову й стало в ній уживатись у значенні «давити, топтати, бити з допомогою киданого каміння ворога». Від дієслова **прати**, вживаному в цьому новому значенні, і утворились слова **праща**, **пращник**.

З розвитком техніки, приблизно з XV ст., слова **праща**, **пращник** починають виходити з ужитку. Їхнє місце заступають слова **гармата**, **гармаш**.

Слово **гармата** генетично зв'язане з латинським словом **арма**, вживаному в значенні «вогнепальна зброя». Від слова **гармата** вже на українському ґрунті утворилось слово **гармаш** — «воїн, що обслу-

говує і стріляє з гармати».

З XVIII ст. загальною назвою вогнепальної далекобійної зброї стає слово **артилерія**, а назвою воїна, що користується цією зброєю — **артилерист**.

Слово **артилерія** зайшло в європейські мови з латинської, в якій воно спочатку вживалось у значенні «машина, що використовується у військових діях», а потім — «велика вогнепальна далекобійна зброя». Із цим останнім значенням слово **артилерія** і зайшло з французької чи німецької мови у XVIII ст. в російську та українську. Від основи слова **артилерія** з допомогою суфікса «ист» утворилось слово **артилерист**.

Тепер Радянська Армія володіє наймогутнішою зброєю —

ракетами. Воїна, що обслуговує ракету й посилає її в ціль, називають **ракетником**. «Рaketники відмінно володіють своєю грізною зброєю».

Слово **ракета** зайшло в російську та українську мови у XVIII сторіччі з німецької і довгий час уживалось тільки в таких значеннях: а) «снаряд, що використовується для світових сигналів»; б) «фейерковий снаряд, що після пострілу засвічується різними кольорами». Тепер слово **ракета** у військовій лексиці вживається в такому значенні: «безпілотний керований чи не керований на траєкторії літальний апарат з ядерною чи звичайною зброєю, що приводяться в дію реактивною силою».

За останні роки слово **ракета** помітно розширило свої словотвірчі й синтаксичні можливості. Так, воно є першим компонентом таких нових слів, як **ракетодром**, **ракетовоз**, **ракетоплан**, **ракетона-**

СЛОВО

ПРО СЛОВО

сець, ракетомодель тощо. Прикметник **ракетний** став означенням таких слів, як **двигун — ракетний**; **двигун**; **паливо — ракетне паливо**; **зброя — ракетна зброя**; **війська — ракетні війська** тощо.

Тяжким був шлях боротьби нашого народу за свою свободу й незалежність з зовнішніми ворогами. А скільки крові розлилось! Вистояли, вижили, перемогли... Пращами... гарматами. Радянський народ — миролюбивий народ. Але хай знають агресори, що, коли вони розв'яжуть нову прію, у ній буде діяти **радянська ракета**, яка має пробивну силу в мільйони разів більшу, ніж була пробивна сила слов'янської пращі.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.